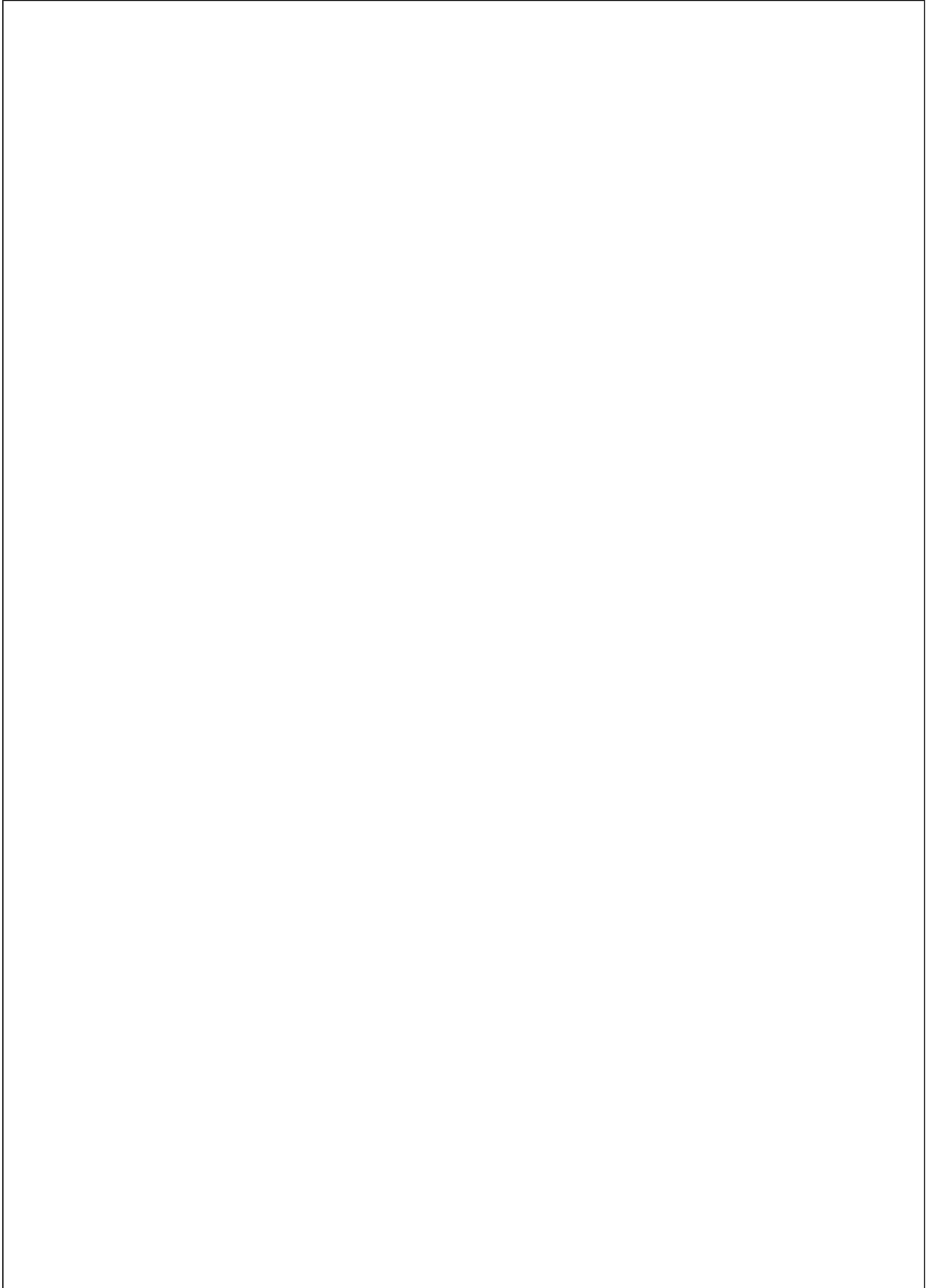

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/212675,Wyremontowalismy-grob-na-cmentarzu-Rakowickim-w-ktorym-spoczywa-powstaniec-stycz.html>
27.02.2026, 02:36

Wyremontowaliśmy grób na cmentarzu Rakowickim, w którym spoczywa powstaniec styczniowy Ludomir Benedyktowicz

Krakowski oddział IPN sfinansował remont grobu rodzinnego, w którym spoczywa powstaniec styczniowy, artysta malarz Ludomir Benedyktowicz. 22 stycznia 2025 r., w 162. rocznicę wybuchu powstania styczniowego, na cmentarzu Rakowickim odbyła się krótka uroczystość pobłogosławienia odnowionego grobu.

22.01.2025

W uroczystości wzięli udział m.in. prawnuczka i prawnuk Ludomira Benedyktowicza – Anna Miszczyńska z Benedyktowiczów oraz Leszek Benedyktowicz (oboje na pierwszym zdjęciu), a także zastępca dyrektora Oddziału IPN w Krakowie dr Michał Wenklar i Maria Konieczna z Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa. Grób pobłogosławił o. Jerzy Pająk OFMCap. Prace kosztowały ponad 40 tys. zł,

Zapaliliśmy także znicze na odnowionym przez IPN grobie innego powstańca styczniowego – Bronisława Kopystyńskiego. Wcześniej, podczas briefingu prasowego w naszej siedzibie, zaprezentowano m.in. obraz pędzla Ludomira Benedyktowicza.

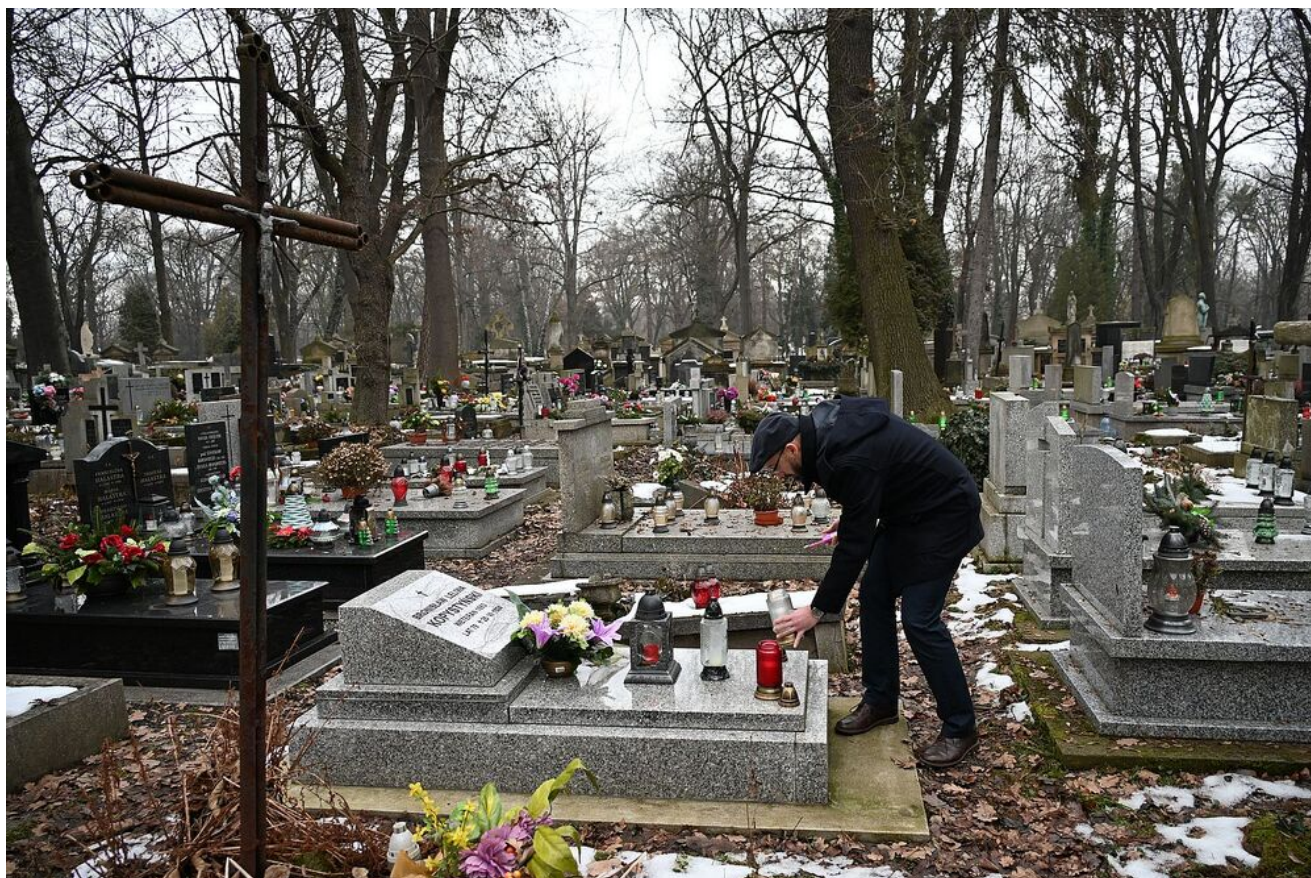
Ludomir Benedyktowicz (1844-1926) z żoną. Fot. Janusz Słezak (IPN)

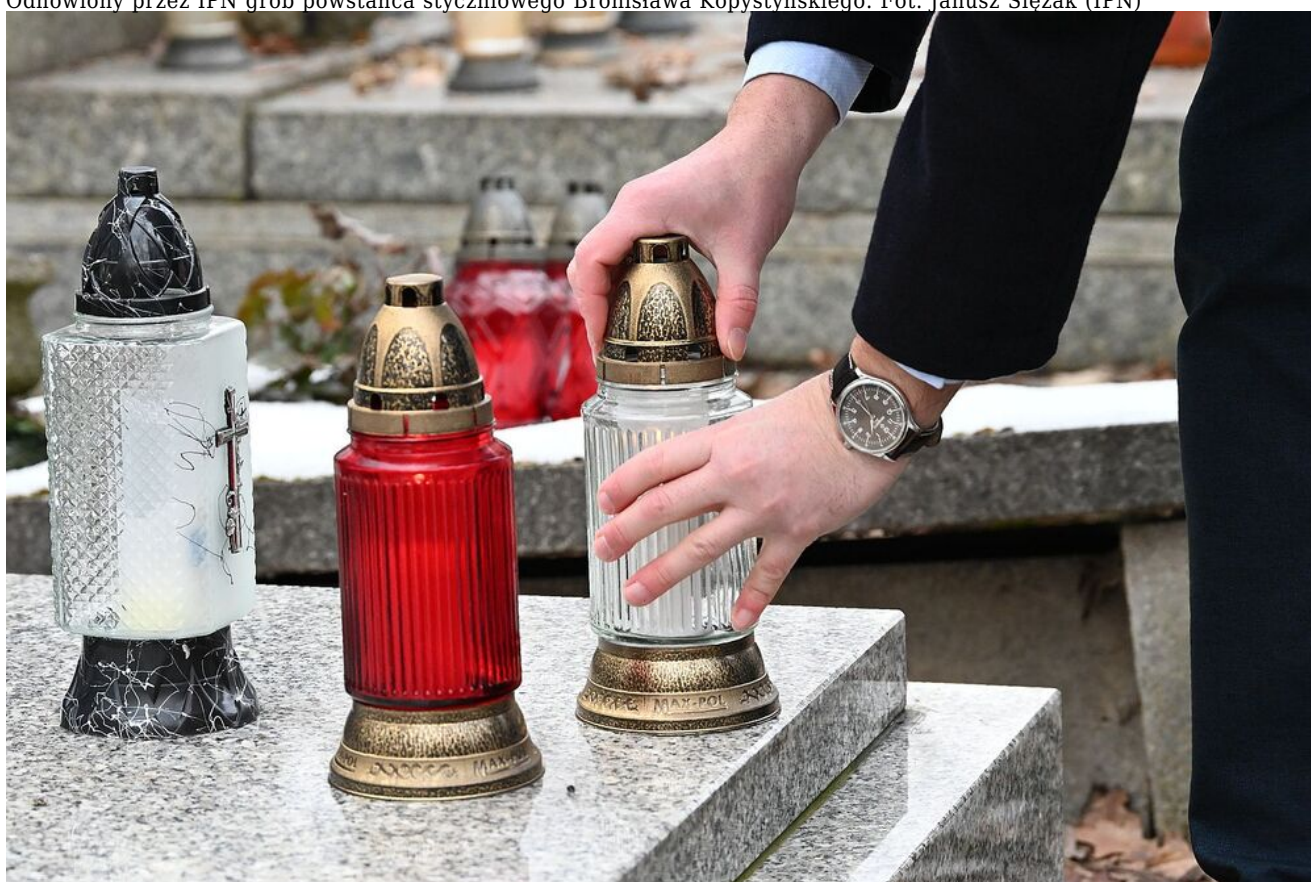
Krakowski oddział IPN odnowił grób powstańca styczniowego Ludomira Benedyktowicza. Fot. Janusz Słszak (IPN)

Krakowski oddział IPN odnowił grób powstańca styczniowego Ludomira Benedyktowicza. Fot. Janusz Słszak (IPN)

Odnowiony przez IPN grób powstańca styczniowego Bronisława Kopystyńskiego. Fot. Janusz Słezak (IPN)

Odnowiony przez IPN grób powstańca styczniowego Bronisława Kopystyńskiego. Fot. Janusz Słezak (IPN)

Odnowiony przez IPN grób powstańca styczniowego Bronisława Kopystyńskiego. Fot. Janusz Słezak (IPN)

Briefing prasowy w siedzibie krakowskiego oddziału IPN. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)

Briefing prasowy w siedzibie krakowskiego oddziału IPN. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)

Briefing prasowy w siedzibie krakowskiego oddziału IPN. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)

Briefing prasowy w siedzibie krakowskiego oddziału IPN. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)

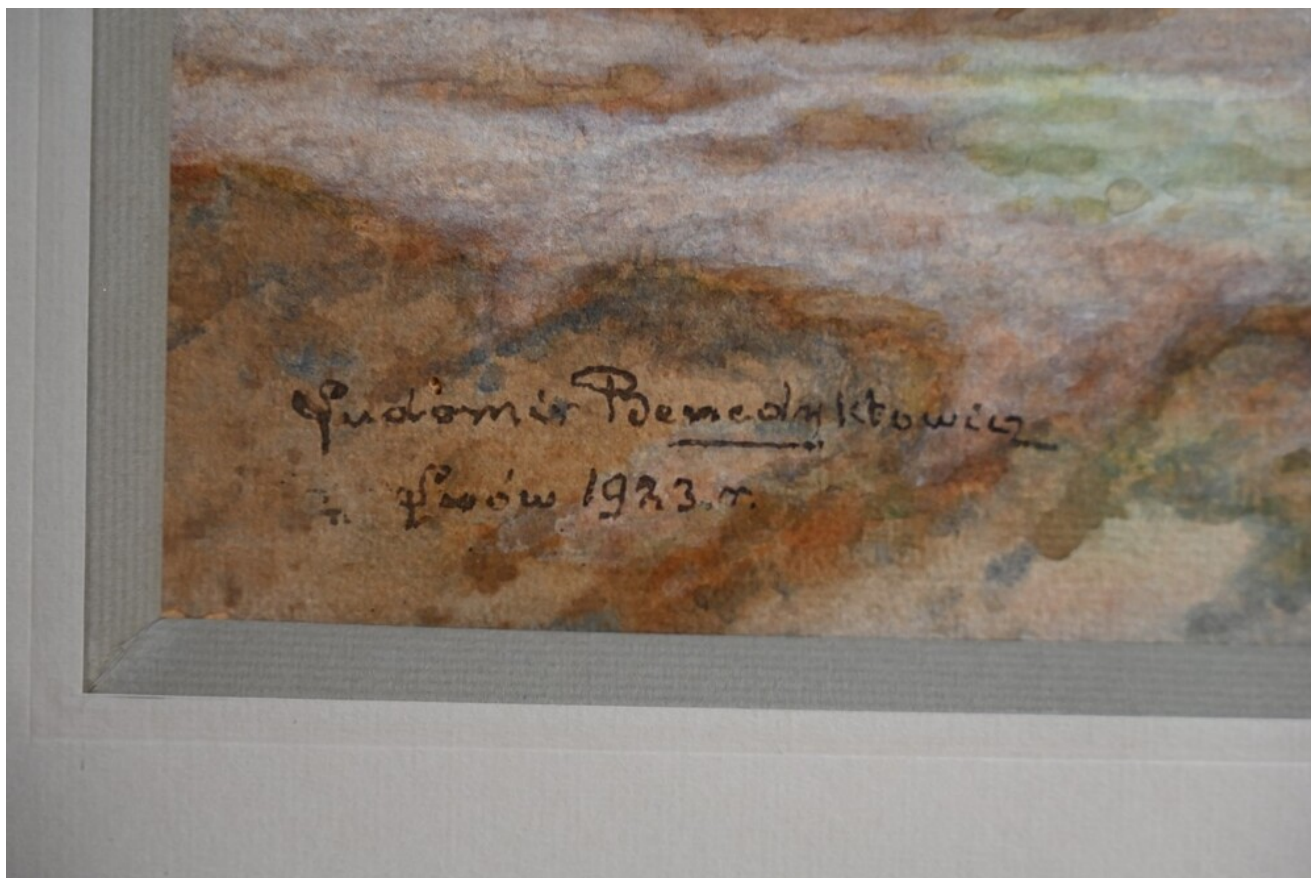
Briefing prasowy w siedzibie krakowskiego oddziału IPN. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)

Briefing prasowy w siedzibie krakowskiego oddziału IPN. Fot. Zaneta Wierzgacz (IPN)

Obraz Ludomira Benedyktowicza. Fot. Zaneta Wierzgacz (IPN)

Obraz Ludomira Benedyktowicza. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)

Obraz Ludomira Benedyktowicza. Fot. Żaneta Wierzgacz (IPN)

Ludomir Benedyktowicz (1844-1926)

Urodził się 5 sierpnia 1844 r. na Podlasiu. W 1861 r. rozpoczął naukę w Zakładzie Praktyki Leśnej. Gdy był na drugim roku studiów, wybuchło powstanie styczniowe. Wraz z innymi

studentami-leśnikami dołączył do oddziałów powstańczych.

Walczył najpierw w oddziale partyzanckim Władysława Cichorskiego ps. „Zameczek”, a następnie w oddziale „Celnym Strzelców” Władysława Wilkoszewskiego ps. „Wirion”. Brał udział w walkach pod Mężeninem, Czyżewem, Ostrowem, Feliksowem i Brokiem. 14 marca 1863 r. podczas utarczki z Kozakami pod Feliksowem został poważnie ranny w lewą rękę, którą później trzeba było amputować. Ponadto jeden z napastników odciął mu szablą prawą dłoń.

Po wyleczeniu poświęcił się malarstwu. Aby móc malować, przymocował do kikuta specjalną protezę umożliwiającą trzymanie pędzla. Studiował w warszawskiej Szkole Rysunku a następnie na Akademii Sztuk Pięknych w Monachium. Po powrocie do Warszawy został aresztowany i osadzony na kilka miesięcy w Cytadeli Warszawskiej. Po zwolnieniu zamieszkał w Krakowie a pod koniec życia we Lwowie.

Był wybitnym malarzem, m.in. obrazów o tematyce powstania styczniowego, a także pejzażystą i portrecistą. Był również działaczem społecznym, publicystą, wydał kilka tomików poezji.

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 r., jako powstaniec styczniowy, został awansowany na podporucznika Wojska Polskiego oraz odznaczony Orderem Virtuti Militari. Zmarł 1 grudnia 1926 r. we Lwowie. W 1929 r. został ekshumowany i pochowany na cmentarzu Rakowickim w Krakowie.

Grób Ludomira Benedyktowicza w 2022 r. został przez IPN wpisany do ewidencji grobów weteranów walk o wolność i niepodległość Polski. W 2024 r. przeprowadziliśmy kompleksowy remont grobowca.

Powstanie styczniowe

22 stycznia 1863 r. Komitet Centralny Narodowy wydał manifest, w którym ogłosił się Tymczasowym Rządem Narodowym i wezwał naród Polski, Litwy i Rusi do walki z Imperium Rosyjskim. To był największy i ostatni w XIX wieku polski zryw niepodległościowy.

Powstanie trwało 14 miesięcy i miało charakter wojny partyzanckiej, w której wzięło udział ponad 100 tys. żołnierzy, głównie szlachta, ziemianie i inteligencja. Walki objęły cały zabór rosyjski, stoczono ok. 1200 bitew i potyczek. Kraków znajdujący się w zaborze austriackim był zbrojnym zapleczem dla powstańczych oddziałów. Tutaj wychodziła polska prasa konspiracyjna, tutaj leczyli się ranni powstańcy.

Decyzja o rozpoczęciu antyrosyjskiego powstania została przyspieszona przez brankę czyli przymusowy pobór polskiej młodzieży do carskiego wojska, na rozkaz wydany w nocy z 14 na 15 stycznia 1863 r. przez naczelnika rządu w Królestwie Polskim, margrabiego Aleksandra Wielopolskiego.

Powstanie upadło z powodu ogromnej przewagi militarnej Rosji i braku pomocy z zagranicy. Stało się jednak inspiracją dla pokoleń Polaków, mimo że powstańców czekały niespotykane wcześniej represje ze strony zaborcy – tysiące wyroków śmierci, wywózki na Sybir, katorga, kontrybucje, konfiskaty majątku.

Opieka nad grobami wojennymi i grobami weteranów

Po wejściu w życie ustawy o grobach weteranów walk o wolność i niepodległość Polski (22 listopada 2018 r.) Instytut Pamięci Narodowej od 2020 r. wydaje środki finansowe na remonty i budowy grobów weteranów. Warto podkreślić, że to z krakowskiego Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa wyszła poprawka do ustawy, dzięki której dotyczy ona nie tylko grobów osób pochowanych w XX wieku, lecz wszystkich weteranów walk o niepodległość od roku 1768 (konfederacja barska).

W latach 2020-2024 Oddział IPN w Krakowie sfinansował wykonanie 19 nowych grobów weteranów oraz remont 12. Wydaliśmy na to łącznie 771 tys. zł. Finansujemy także wykonanie i remonty grobów wojennych i w 2024 r. na ten cel przeznaczaliśmy 100 tys. zł. Natomiast łączne ubiegłoroczne wydatki na wykonanie i remonty grobów weteranów oraz grobów wojennych zamknęły się kwotą 291 tys. zł. Warto dodać, że IPN systematycznie uzupełnia ewidencję grobów weteranów czyli osób, które prowadziły działalność niepodległościową, ale nie zginęły na wojnie albo na skutek represji okupanta. Natomiast w grobach wojennych (rejestr znajdujący się formalnie pod opieką wojewodów) spoczywają żołnierze i cywile – ofiary działań wojennych.

Plany Oddziału IPN w Krakowie na 2025 rok

W tym roku planujemy m.in. kompleksową rewitalizację miejsc pamięci na murze kościoła garnizonowego pw. św. Agnieszki w Krakowie (usunięcie propagandowych tablic, wykonanie nowych, renowacja muru); wykonanie tablicy upamiętniającej żołnierzy Armii Krajowej Obwodu Myślenice „Murawa” w Dobczycach; tablicy żołnierzy Inspektoratu AK Miechów, poległych i pomordowanych w latach 1939-1956 w Miechowie oraz tablicy upamiętniającej żołnierzy Polskiej Podziemnej Armii Niepodległościowców przy kościele w Nowym Sączu Biegonicach.

Zamierzamy sfinansować nowy nagrobek na grobie wojennym Mieczysława Adamca, żołnierza AK i podziemia niepodległościowego (Skomielna Biała); nowy nagrobek Józefa Orkisz, partyzanta podziemia niepodległościowego (Krościenko nad Dunajcem); remont grobu ofiar niemieckiej pacyfikacji z 1943 r. w Wilkowie, Marszowicach i Luborzycy (Wysiołek Luborzycki); remont nagrobków ofiar niemieckiej pacyfikacji z 1943 r. (przy kaplicy w Dąbrowie Górnej).

W naszych planach jest także nowy nagrobek na grobie weterana Józefa Patelskiego, powstańca listopadowego i styczniowego (Kraków) oraz remont grobowca Karola Chodkiewicza, powstańca śląskiego (Kraków). A ponadto remont pomnika ofiar zbrodni niemieckiej z 1944 r. w Książu Wielkim i pomnika upamiętniającego akcję żołnierzy AK z 26 czerwca 1944 r. w Szymbarku.

Grób powstańca styczniowego Bronisława Kopystyńskiego

Rok temu, 22 stycznia 2024 r., na cmentarzu Rakowickim odbyła się uroczystość przy nowym, wybudowanym przez IPN, nagrobku innego powstańca – Bronisława Kopystyńskiego (1844-1924). Jego grób także został wpisany do ewidencji grobów weteranów walk o wolność i niepodległość Polski. Nowy nagrobek, zachowując dotychczasowy kształt, wykonano z granitu strzegomskiego.

Bronisław Kopystyński h. Leliwa urodził się w 1844 r. W czasie powstania styczniowego brał udział w bitwach pod Kaniwolą, Żyrzynem oraz Fajslawicami (lipiec-sierpień 1863 r.). Podczas bitwy pod Fajslawicami został ranny. Dostał się do niewoli rosyjskiej i został zesłany do Tomska na trzy lata skąd powrócił. Dożył niepodległości. W 1923 r. posiadał stopień podporucznika. Jest

autorem wierszowanych wspomnień „Pamiętnik podróżującego z przyborami kościelnymi” (Kraków 1895). Zmarł 25 czerwca 1924 r. i został pochowany na cmentarzu Rakowickim.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Kraków

Powstanie styczniowe

Upamiętnienie